ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՍՈՒԼԻ ԱԿՈՒՄԲ

ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

Եվրոպայում անվտանգության և համագործակցության կազմակերպություն
երևանյան գրասենյակ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԵՌԱՐՁԱԿՎՈՂ ԶԼՄ-ՆԵՐՈՒՄ ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎԱԳԱՆՈՒ 2013Թ. ՄԱՅԻՍԻ 5-Ի ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԼՈՒՍԱԲԱՆՄԱՆ ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (2013Թ.ԱՊՐԻԼԻ 7-24)

Սույն փաստաթուղթը պատրաստված է Հայաստանում միջազգային չափորոշիչներին համապատասխան ընտրական գործընթացների կատարելագործման ծրագրի շրջանակներում, որն իրականացնում է ԵԱՀԿ երեւանյան գրասենյակը՝ Եվրոպական միության ֆինանսական օժանդակությամբ: Փաստաթղթում արտահայտված տեսակետները որեւէ կերպ չեն կարող ընկալվել որպես Եվրամիության կամ ԵԱՀԿ պաշտոնական կարծիքի արտացոլում:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՄՈՒԼԻ ԱԿՈՒՄԲ
www.ypc.am

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԵՌԱՐՁԱԿՎՈՂ ԶԼՄ-ՆԵՐՈՒՄ ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎԱԳԱՆՈՒ **2013**Թ. ՄԱՅԻՍԻ **5**-Ի ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԼՈՒՍԱԲԱՆՄԱՆ ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ **(2013**Թ.ԱՊՐԻԼԻ **7-24)**

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԵՌԱՐՁԱԿՎՈՂ ԶԼՄ-ՆԵՐՈՒՄ Երեւանի ավագանու 2013թ. ընտրությունների լուսաբանման մշտադիտարկումն անցկացնում է Երեւանի մամուլի ակումբը՝ Հայաստանում միջազգային չափորոշիչներին համապատասխան ընտրական գործընթացների կատարելագործման ծրագրի շրջանակներում, որն իրականացնում է ԵԱՀԿ երեւանյան գրասենյակը՝ Եվրոպական միության ֆինանսական օժանդակությամբ: Մշտադիտարկումն անցկացվում է երեք փուլով. ***առաջին փուլն*** ընդգրկում է 2013թ. ապրիլի 7-ից մինչեւ մայիսի 3-ն ընկած ժամանակահատվածը (նախընտրական քարոզչություն), ***երկրորդ փուլը***՝ 2013թ. մայիսի 4-ը եւ մինչեւ մայիսի 5-ի 20.00.-ն (օրեր, երբ քարոզչությունն արգելված է ընտրական օրենսդրությամբ), ***երրորդ փուլը***՝ 2013թ. մայիսի 5-ի 20.00.-ից մինչեւ մայիսի 19-ը (հետընտրական իրավիճակի լուսաբանում):

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏ են հանդիսացել 4 համապետական հեռուստաալիքներ՝ **Հայաստանի հանրային հեռուստատեսության առաջին ալիք (Հ1)**, **«Երկիր Մեդիա»**, **«Կենտրոն»**, **Հայկական երկրորդ հեռուստաալիք (Հ2)**, 1 մայրաքաղաքային հեռուստաալիք՝ **«Արմնյուզ»**, ինչպես նաեւ **Հայաստանի հանրային ռադիոն** եւ **«Արմռադիո FM 107»** ռադիոալիքը:

ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ՍՈՒՅՆ ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆ ընդգրկում է ապրիլի 7-ից մինչեւ 24-ն ընկած ժամանակահատվածը: Նախընտրական քարոզչության առաջին երկուսուկես շաբաթներն արտացոլել են Հայաստանի հեռարձակվող ԶԼՄ-ների կողմից ընտրությունների լուսաբանման վերջին տարիներին առկա ինչպես դրական, այնպես էլ բացասական միտումները: Մասնավորապես, որպես դրական հանգամանք կարող է նշվել Երեւանի ավագանու տեղերի համար պայքարին մասնակցող 7 քաղաքական ուժերից որեւէ մեկի նկատմամբ խտրական վերաբերմունքի բացակայությունը: Մշտադիտարկման ներկայացվող ժամանակահատվածում հետազոտված ԶԼՄ-ների կողմից էապես քիչ ուշադրության է արժանացել «Առաքելություն» կուսակցությունը, սակայն դա, ավելի շուտ, բացատրվում է վեց մրցակիցների համեմատ նրա ակտիվության, հանրաճանաչության եւ քաղաքական ազդեցության զգալիորեն նվազ աստիճանով:

Դրա հետ մեկտեղ շարունակում է լուրջ խնդիր հանդիսանալ հայ քաղաքական գործիչների բանավիճելու, եթերում բաց քննարկումների մասնակցելու ոչ բավարար պատրաստակամությունը: Շարունակվում է նաեւ որոշ հեռուստահեռարձակվողների խմբագրական նյութերում քաղաքական ուժերի նախընտրական շտաբների կողմից

իրականացվող եւ քարոզչատարրեր պարունակող նկարահանումների օգտագործման ոչ ցանկալի պրակտիկան։ Որպես բացասական կարող է նշվել ընտրությունների եւ ընդհանրապես քաղաքական կյանքի լուսաբանման գործում հանրային հեռարձակվողների դերի նվազման միտումը։ Այս գործոնն առանձնակի նշանակություն է ստանում մի շարք մասնավոր հեռուստաալիքների ուժգնացող քաղաքականացման պայմաններում, որոնք, առնչված լինելով կոնկրետ կուսակցությունների, որոշակի առումով համապատասխան տեղեկատվական օրակարգ են իրականացնում։ Այս վերջին հանգամանքը կարող է երկակի գնահատվել։ Մի կողմից՝ հեռարձակվող ԶԼՄ-ներում զանազան քաղաքական շահերի արտացոլումը հանդիսանում է ընտրարշավների լուսաբանման ժամանակ բազմակարծության ապահովման գրավականը, բայց, մյուս կողմից, հանրային ռեսուրսը (հաճախականությունները) փաստորեն օգտագործվում է նեղ քաղաքական նպատակներով, ինչը հակասում է ՀՀ օրենսդրության էությանը։ Բացի դրանից, հայկական եթերում նման իրավիճակը սահմանափակում է այն քաղաքական ուժերի տեղեկատվական հնարավորությունները, որոնք հեռարձակվողների վրա ազդեցության լծակների չեն տիրապետում, իսկ փոքրիշատե հավասարակշիռ լուսաբանման երաշխիքներ (օրենսդրություն եւ մշտադիտարկում) առկա են լինում միայն պաշտոնական նախընտրական քարոզարշավի կարճ ժամանակահատվածներում։ Այդ սահմանափակումը որոշակի չափով առնչվում է նաեւ քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչներին, անկախ փորձագետներին։

ԱՌԱՎԵԼ ԱԿՏԻՎՈՒԹՅՈՒՆ ընտրարշավի լուսաբանման գործում այս պահի դրությամբ ցուցաբերում է **«Կենտրոն»** հեռուստաալիքը, որին հետեւում են **«Երկիր Մեդիան»** եւ **«Արմնյուզը»** (*այստեղ եւ հետայսու մշտադիտարկման քանակական արդյունքները տես՝ կից բերվող աղյուսակներում*)։ Այս առումով **«Կենտրոնը»** եւ **«Երկիր Մեդիան»** վերականգնել են առաջատարի իրենց դիրքերը, որոնք զբաղեցնում էին 2012թ. խորհրդարանական ընտրությունների ժամանակ եւ որոնք զիջել էին 2013թ. նախագահական ընտրարշավի ժամանակ։ Դրանով իսկ հաստատվել են ԵՄԱ մշտադիտարկման խմբի այն ենթադրությունները, որ ընտրությունների նկատմամբ այս երկու հեռուստաալիքների հետաքրքրությունը որոշակիորեն պայմանավորված է ընտրարշավներին համապատասխանաբար «Բարգավաճ Հայաստան» (ԲՀԿ) եւ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցություն (ՀՅԴ) կուսակցությունների մասնակցությամբ։ Իսկ Երեւանի ավագանու ընտրությունների նկատմամբ ամենաքիչ ուշադրությունը ցուցաբերում են **Հայաստանի հանրային հեռուստատեսության առաջին ալիքը (Հ1)** եւ **Հայաստանի հանրային ռադիոն**։ Ինչպես նշվել է վերեւում, ընդհանուր առմամբ երկրի քաղաքական գործընթացների նկատմամբ Հայաստանի հանրային հեռուստառադիոընկերության հարաբերականորեն թույլ հետաքրքրությունն արդեն կարելի է ավանդական համարել, եւ դա առաջին հերթին վերաբերում է ՀՀՌԸ հեռուստահեռարձակմանը։

Հետազոտված բոլոր ԶԼՄ-ների հանրագումարված տվյալներով Երեւանի ավագանու ընտրություններին մասնակցող քաղաքական ուժերից լուսաբանման ամենամեծ ծավալի արժանացել է ԲՀԿ-ն։ Սակայն եթե «Բարեւ Երեւան» կուսակցությունների դաշինքի ցուցանիշներին գումարենք «Ժառանգություն» կուսակցության այն լուսաբանումը, որը կապված չէ դաշինքում նրա անդամության եւ ընտրություններին մասնակցության հետ, ապա նրանց միագումար ցուցանիշներն ավելի բարձր կլինեն,

քան ԲՀԿ-ինը՝ ինչպես ծավալով, այնպես էլ հաճախականությամբ (հաշվի առնելով, որ հանրային ընկալման մեջ «Բարեւ Երեւանը» եւ «Ժառանգությունը» անքակտելի են՝ նրանց ցուցանիշների միագումարումը նման հետազոտության մեջ միանգամայն արդարացված է)։ Իսկ անդրադարձների հաճախականությամբ առաջատարը Հայաստանի հանրապետական կուսակցությունն է (ՀՀԿ), որն իրեն հատկացված եթերաժամանակով (լուսաբանման ծավալով) զիջում է ինչպես «Բարեւ Երեւանին»/«Ժառանգությանը», այնպես էլ ԲՀԿ-ին։ Առաջին եռյակից փոքր ինչ հետ մնացող ՀՅԴ-ի, «Օրինաց երկիր» (ՕԵԿ) եւ «Հայ Ազգային Կոնգրես» (ՀԱԿ) կուսակցությունների ցուցանիշներն իրար բավականին մոտ են։ «Առաքելությունը», ինչպես նշվել է վերեւում, ընտրողներին ավելի քաջածանոթ մրցակիցներից էապես հետ է մնում լուսաբանման ինչպես ծավալով, այնպես էլ հաճախականությամբ։

«Կենտրոն» հեռուստաալիքի եթերում նախընտրական մրցավազքի բոլոր մասնակիցների հանդեպ ճնշող առավելություն ունի ԲՀԿ-ն։ Այս կուսակցությունը լուսաբանման ծավալով մրցակիցներից առաջ է անցել (բայց ավելի քիչ տարբերությամբ, քան «Կենտրոնում») նաեւ **Հ2-ի** եթերում։ ՀՅԴ-ն մրցակիցների նկատմամբ փոքր ինչ առավելություն է ստացել **«Երկիր Մեդիա»** հեռուստաալիքում, ՀՀԿ-ն՝ **Հ1-ում**։ Հետազոտված մյուս երեք ԶԼՄ-ներում առավել բարձր հանրագումարային ցուցանիշ ունի «Բարեւ Երեւանը»/«Ժառանգությունը»։ Ընդ որում, ի տարբերություն **Հայաստանի հանրային ռադիոյի**, **«Արմնյուզում»** եւ **«Արմռադիոյում»** «Բարեւ Երեւանը» առաջատարների շարքում կմնար նաեւ առանց «Ժառանգության» «օգնության»։ Հետաքրքիր է, որ հետազոտված ժամանակահատվածում **Հանրային ռադիոյում** «Ժառանգություն» կուսակցության՝ ընտրություններին չառնչված լուսաբանումն էլ ավելի ինտենսիվ էր, քան «Բարեւ Երեւան» դաշինքինը։

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎԱԳԱՆՈՒ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ մասնակցող քաղաքական ուժերի առաջնորդների (ընտրացուցակներում առաջին երեք անձանց, ում անունները հայտնվելու են քվեաթերթիկներում) պաշտոնական, մասնագիտական գործունեության լուսաբանումը ընտրարշավի համապատկերից ու նրանց կուսակցական պատկանելությունից դուրս, որպես կանոն, նվազագույնն է եղել եւ չէր կարող էապես ներազդել լսարանի ընկալմանը։ Հետազոտված ժամանակահատվածում որպես այդպիսին առանձին դրվագներում հայտնվել են միայն նախկին արտգործնախարար, ԲՀԿ ցուցակի առաջին համար Վարդան Օսկանյանը, ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարար, ՕԵԿ կուսակցության ցուցակի առաջին համար Արմեն Երիցյանը եւ շախմատի գրոսմայստեր, ՀՀԿ ցուցակի երկրորդ համար Սմբատ Լպուտյանը։ Բացառություն է միայն Երեւանի ներկայիս քաղաքապետ, ՀՀԿ ցուցակի առաջին համար Տարոն Մարգարյանի՝ ընտրությունների հետ չկապված պաշտոնական գործունեության լուսաբանումը, ինչն անդրադարձել է կուսակցության նկատմամբ հեռարձակվողների ուշադրության ինտենսիվության վրա։ Մասնավորապես, **«Արմնյուզի»** եթերում հեռարձակվող եւ քաղաքապետարանի մամուլի ծառայության ու հեռուստաընկերության համագործակցության արդյունք հանդիսացող «Մայրաքաղաք» ամենշաբաթյա հաղորդման մեջ քաղաքապետի լուսաբանումը կազմել է այս հեռուստաալիքում ՀՀԿ ամբողջ եթերաժամանակի գրեթե 20%-ը։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐԻՆ ՆՇԱՆԱՅԻՆ ԲՆՈՒԹԱԳՐԻՉՆԵՐՈՎ ԱՆԴՐԱԴԱՐՁՆԵՐԻ տեսակարար կշիռը մոտավորապես նույն մակարդակին է մնացել, ինչ 2012թ.

խորհրդարանական ընտրությունների ժամանակ (հետազոտված բոլոր ալիքների անդրադարձների հանրագումարի 3-4%)։ Սա վկայում է վերջին ընտրությունների ընթացքում ամրակայված միտումի՝ երկրի քաղաքական կյանքի առավելապես չեզոք, անաչառ լուսաբանման մասին։ Առավել չեզոք լուսաբանում արձանագրվել է **Հ1**-ում՝ ընդամենը 4 նշանային բնութագրիչով անդրադարձ։ Նմանատիպ լուսաբանման մասին կարելի կլիներ խոսել նաեւ **«Արմնյուզի»** պարագայում, եթե չլինեին այդ հեռուստաալիքի հարաբերականորեն մեծ թիվ կազմող նշանային բնութագրիչներով անդրադարձները ՀՀԿ-ին՝ կառավարող կուսակցությանը բաժին է ընկել հեռուստաալիքի նմանատիպ 14 անդրադարձներից 13-ը (6 դրական եւ 7 բացասական)։ Եվ ընդհանրարեւ՝ 7 հետազոտված ալիքներում ՀՀԿ-ին նշանային բնութագրիչներով անդրադարձների տեսակարար կշիռը էապես բարձր է միջին ցուցանիշից (8.6%)։ Համեմատության համար՝ այս ցուցանիշով անմիջապես հանրապետականներից հետո տեղաբաշխվել են ԲՀԿ-ն (4.3%) եւ ՀԱԿ-ը (3.9%)։ Ընդ որում, ՀՀԿ-ն ու ՀԱԿ-ը նշանային բնութագրիչներով անդրադարձների բացասական հաշվեկշիռ ունեն (համապատասխանաբար 20 դրական՝ 42 բացասականի դիմաց եւ 2-ը՝ 12-ի դիմաց), մինչդեռ ահա ԲՀԿ-ն դրական հաշվեկշիռ ունի (20-ը՝ 5-ի դիմաց)։ Սա կարելի է աննախադեպ իրավիճակ համարել Հայաստանի ընտրությունների պատմության մեջ՝ կառավարող քաղաքական ուժը նախկինում երբեւէ չի ունեցել այսչափ արտահայտված բացասական համատեքստով լուսաբանում։

ՀՀԿ-ին դրական անդրադարձները մեծամասամբ ներկայիս քաղաքապետ Տարոն Մարգարյանին գովերգող կարծիքներ են (ներառյալ նաեւ վերոհիշյալ «Մայրաքաղաք» հաղորդումը), իսկ բացասականները՝ ավելի շատ կուսակցությանը ներկայացված մեղադրանքներ են ընտրությունները կեղծել ձգտելու մեջ։ Հանրապետականների նկատմամբ առանձնակի քննադատական վերաբերմունքով աչքի է ընկել **«Կենտրոն»** հեռուստաալիքը՝ ոչ մի դրական եւ 15 բացասական անդրադարձ։ ԲՀԿ-ի պարագայում լուսաբանման դրական բնույթը ձեւավորվում է նախընտրական միջոցառումների ժամանակ նրան սատարելու մասին հայտարարությունների հաշվին։ Հատկապես հաճախակի են նման հայտարարություններ հնչել **«Կենտրոնի»** եւ **Հ2-ի** եթերում. 8-ական դրական՝ բացասական անդրադարձների բացակայությամբ։ Որոշակի առումով սա հետեւանք էր այս երկու հեռուստաալիքների (ինչպես նաեւ **«Երկիր Մեդիայի»**) խմբագրական լուսաբանման մեջ միեւնույն տեսանյութերի օգտագործման, որոնք, ըստ երեւույթին, տրամադրվել են հենց ԲՀԿ-ի նախընտրական շտաբի կողմից։ ՀԱԿ-ի հասցեին բացասականը կապված է հիմնականում ոչ թե անմիջականորեն նախընտրական համապատկերի հետ, այլ «Հայոց համազգային շարժում» (ՀՀՇ) կուսակցության փոխակերպման, նրա «Հայ ազգային կոնգրես» վերանվանման եւ 2013թ. ապրիլի 13-ի համագումարի հետ, որ եզրափակել է այս գործընթացը։ Ընդ որում, ՀԱԿ-ի եւ նրա առաջնորդ, ՀՀ առաջին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հասցեին քննադատական արտահայտությունները հնչել են քաղաքական ամենատարբեր ուժերի ներկայացուցիչների կողմից։ Ընդսմին, այս փուլում դժվար է առանձնացնել որեւէ հեռարձակվողի, որն աչքի է ընկել ՀԱԿ-ի առանձնակի քննադատությամբ։

«ՀՅՈՒՐ ՍՏՈՒԴԻԱՅՈՒՄ» ՁԵՎԱՉԱՓԻ ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ հաստատում է, որ նախընտրական քարոզարշավի նկատմամբ ամենամեծ հետաքրքրությունը ցուցաբերում է **«Կենտրոնը»**՝ հետազոտված ժամանակահատվածում նրա գրեթե բոլոր բանավիճային հաղորդումները նվիրված էին ընտրություններին եւ քաղաքական գործընթացներին ընդհանրապես։ Միեւնույն ժամանակ, **«Կենտրոնի»**

հյուրերի թվում չկային ՀՀԿ ներկայացուցիչներ, ինչն ավելի շուտ հարկ է դիտարկել ոչ թե որպես հեռուստաալիքի ընտրովի վերաբերմունք կուսակցությունների նկատմամբ, այլ որպես հանրապետականների ընտրովի վերաբերմունք հեռուստաալիքների նկատմամբ: Ընտրարշավի լուսաբանման նպատակով «հյուր ստուդիայում» ձեւաչափը նույնպես ակտիվորեն են օգտագործել **«Երկիր Մեդիան»**, **«Արմնյուզն» ու Հ2-ը**: **Հանրային ռադիոյի** հաղորդումներից, բացառությամբ տեղեկատվականների, ընդհանրապես հնարավոր չէր լինի ենթադրել, որ Հայաստանում քաղաքական կարեւոր արշավ է սկսվել: **Հ1-ը** հետազոտված մասնավոր հեռուստաալիքներից նկատելիորեն պասիվ էր, այդուհանդերձ նրա «Հարցազրույց» հաղորդմանը հետազոտված ժամանակահատվածում հասցրել են հյուրընկալվել ընտրություններին մասնակցող բոլոր քաղաքական ուժերի ներկայացուցիչները, բացառությամբ «Առաքելություն» կուսակցության: **«Արմռադիոն»** ՀՀ նախագահի ընտրությունների ոչ վաղեմի ընտրարշավի համեմատությամբ էապես նվազեցրել է իր հետաքրքրությունը քաղաքական գործընթացների նկատմամբ: Ինչպես եւ նախագահական ընտրարշավի ժամանակ՝ բոլոր հեռարձակվողների բանավիճային հաղորդումները նախընտրական իրավիճակի վերլուծության նպատակով հազվադեպ են անկախ փորձագետների դիմում:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԵՌԱՐՁԱԿՎՈՂ ԶԼՄ-ՆԵՐՈՒՄ Երեւանի ավագանու 2013թ. ընտրությունների լուսաբանման մշտադիտարկումն անցկացնում է Երեւանի մամուլի ակումբը՝ Հայաստանում միջազգային չափորոշիչներին համապատասխան ընտրական գործընթացների կատարելագործման ծրագրի շրջանակներում, որն իրականացնում է ԵԱՀԿ երեւանյան գրասենյակը՝ Եվրոպական միության ֆինանսական օժանդակությամբ: Մշտադիտարկումն անցկացվում է երեք փուլով. ***առաջին փուլն*** ընդգրկում է 2013թ. ապրիլի 7-ից մինչեւ մայիսի 3-ն ընկած ժամանակահատվածը (նախընտրական քարոզչություն), ***երկրորդ փուլը***՝ 2013թ. մայիսի 4-ը եւ մինչեւ մայիսի 5-ի 20.00.-ն (օրեր, երբ քարոզչությունն արգելված է ընտրական օրենսդրությամբ), ***երրորդ փուլը***՝ 2013թ. մայիսի 5-ի 20.00.-ից մինչեւ մայիսի 19-ը (հետընտրական իրավիճակի լուսաբանում):

ԱՌԱՋԻՆ ՓՈՒԼ. ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔԱՐՈԶՉՈՒԹՅՈՒՆ

2013թ. ԱՊՐԻԼԻ 7 - ՄԱՅԻՍԻ 3

ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ էին քանակական եւ որակական տվյալների վերլուծության միջոցով պարզել եւ սահմանել.

- Երեւանի ավագանու 2013թ. ընտրությունների նկատմամբ Հայաստանի հեռարձակվող ԶԼՄ-ների ուշադրության աստիճանը,

- հեռարձակվող ԶԼՄ-ները որքան ազատ եւ անկողմնակալ են տեղեկություններ տրամադրել ընտրազանգվածին՝ Երեւանի ավագանու ընտրություններին մասնակցող քաղաքական կուսակցությունների/դաշինքների մասին, ապահովել նրանց մուտքը եթեր՝ իրենց հայացքների, կարծիքների արտահայտման համար,

- հեռարձակվող ԶԼՄ-ները որքանով են կատարել նախընտրական քարոզչությունը կարգավորող օրենսդրության դրույթները,

- նախընտրական քարոզչության ժամանակաշրջանում հեռարձակվող ԶԼՄ-ների կողմից ընտրությունների լուսաբանումը որքանով է համապատասխանել ՀՀ միջազգային պարտավորություններին:

Մշտադիտարկման վերոթվարկյալ խնդիրների իրականացման համար կիրառվել են դիտարկման քանակական եւ որակական մեթոդաբանություններ:

ՔԱՆԱԿԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԿՈՒՄԸ ներառում էր հեռարձակվող ԶԼՄ-ների բուն նյութերի հաշվարկն ու չափումները *(քանակական դիտարկման իրականացման մեթոդաբանությունը՝ տես ստորեւ)*:

ՈՐԱԿԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆ իրենից ներկայացնում էր ստացված քանակական տվյալների վերլուծության եւ դիտարկման ժամանակահատվածում ԶԼՄ-ներում իրավիճակի գնահատման համադրում, որը հիմնվում էր ԶԼՄ-ների, քաղաքական կուսակցությունների, քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների եւ փորձագիտական հանրության ներկայացուցիչների հետ հարցազրույցների, ինչպես նաեւ ԶԼՄ-ներում ընտրարշավի լուսաբանմանը նվիրված հրապարակումների վերլուծության, նախընտրական շրջանում ԶԼՄ-ների գործունեության վերաբերյալ կուսակցությունների ներկայացուցիչների եւ քաղաքական գործիչների հայտարարությունների ուսումնասիրման վրա:

ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆ ԸՆԴԳՐԿԵԼ Է 7 ՀԵՌԱՐՁԱԿՎՈՂ ԶԼՄ.

4 համազգային հեռուստաալիք՝ **Հայաստանի հանրային հեռուստատեսության առաջին ալիք (Հ1), «Երկիր Մեդիա», «Կենտրոն», Հայկական երկրորդ հեռուստաալիք (Հ2),**

1 մայրաքաղաքային հեռուստաալիք՝ **«Արմնյուզ»** (հայաստանյան հեռուստաալիքներից միակը, որի լիցենզիան ենթադրում է լրատվական-վերլուծական ու միջազգային ուղղվածություն),

2 ռադիոալիք՝ **Հայաստանի հանրային ռադիո**, **«Արմռադիո FM 107»** (Հայաստանում միակ «զրուցակցային» շուրջօրյա ռադիոալիքը, որն առաջնահերթ ուշադրություն է դարձնում հասարակական-քաղաքական գործընթացներին):

ՎԵՐՈՆՇՅԱԼ ՀԵՌՈՒՍՏԱՌԱԴԻՈԱԼԻՔՆԵՐՈՒՄ ՀԵՏԱԶՈՏՄԱՆ ԵՆ ԵՆԹԱՐԿՎԵԼ երեկոյան փրայմ-թայմին ***(18.00-01.00)*** հեռարձակվող բոլոր հաղորդումները, բացառությամբ նախընտրական քարոզչության բլոկների, ինչպես նաեւ առեւտրային/սոցիալական գովազդի/հայտարարությունների ու վազող տողի:

ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ԱՌԱՐԿԱ են եղել բոլոր այն հեռուստառադիոնյութերը, որոնցում անդրադարձ կար Երեւանի ավագանու ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին/դաշինքներին:

ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

I. Հետազոտության հիմնական միավորը **հեռուստա-** եւ **ռադիոնյութն էր**:

Հեռուստա- եւ ռադիոնյութ ասելով հասկացվում էր.

Եթերի՝ թեմատիկորեն, կառուցվածքով եւ ձեւավորմամբ առանձնացված միավորը, այսինքն.
ա. լրատվական ծրագրի առանձին սյուժեն,
բ. հաղորդավարական տեքստով ընթերցվող առանձին տեղեկատվությունը,
գ. հաղորդման՝ թեմատիկորեն, կառուցվածքով եւ ձեւավորմամբ (միջարկում, բլյում եւ

այլն) առանձնացված մասը (բաժինը, սյուժեն), որն անդրադառնում է տարբեր թեմաների/խնդիրների,
դ. սյուժեների ծանուցումները (անոնսները) դիտարկվել են իբրեւ այն նյութի մաս, որին վերաբերում են,
ե. հեռուստա- եւ ռադիոսյուժեին (ռեպորտաժին եւ այլն) նախորդող հաղորդավարական տեքստը դիտարկվել է իբրեւ այդ սյուժեի (ռեպորտաժի եւ այլն) մաս:

Ընդսմին.

- **Լրատվական եւ լրատվական-վերլուծական ծրագրերը** բաժանվել են սյուժեների, որոնցից յուրաքանչյուրը դիտարկվել է որպես առանձին ինքնուրույն նյութ,

- **Հասարակական-քաղաքական/բանավիճային հաղորդումները**, ինչպես նաեւ **տարբեր ուղղվածության հաղորդումները** դիտարկվել են հետեւյալ կերպ.

1. եթե հաղորդումն ամբողջովին նվիրված էր առանձին թեմայի, ապա այն դիտարկվել է որպես մեկ ինքնուրույն նյութ,

2. եթե հաղորդումը կառուցված էր խճանկարային սկզբունքով, այն է՝ բաժանված էր ինքնուրույն թեմատիկ բաժինների, ապա այդ բաժիններից յուրաքանչյուրը դիտարկվել է որպես առանձին ինքնուրույն նյութ:

II. Մշտադիտարկողներն ամեն օր արձանագրել են հետազոտվող եթերի տեւողությունը ***(18.00-ից մինչեւ 01.00)***.

Մինչեւ ժամը ***18.00-ն*** սկսված, սակայն այդ ժամին չավարտված հաղորդումները չեն դիտարկվել. մշտադիտարկումն սկսվել է տվյալ հաղորդումն ավարտվելուց հետո: Մինչեւ ***01.00-ն*** սկսված, սակայն այդ ժամին չավարտված հաղորդումները դիտարկվել են ամբողջովին՝ մինչեւ դրանց ավարտը:

Մշտադիտարկման ***չեն ենթարկվել***.

- նախընտրական քարոզչության բլոկները,

- առեւտրային/սոցիալական գովազդը/հայտարարությունները,

- վազող տողը:

III. Մշտադիտարկման ընթացքում ***պարզվել եւ արձանագրվել են***.

1. Հեռուստառադիոնյութերում կուսակցություններին/դաշինքներին անդրադարձների քանակն ու ձեւը

Մշտադիտարկողները պարզել եւ համապատասխան սյունակներում արձանագրել են հեռուստառադիոնյութերում կուսակցությանը/դաշինքին, նրա առաջնորդներին ***(ովքեր***

ընտրացուցակի առաջին երեք տեղերում են), ներկայացուցիչներին անդրադարձների առկայությունն ու ձեւը:

Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների ձեւերը տարբերակվել են հետեւյալ կերպ.

ա. Կուսակցությանը/դաշինքին ***ամբողջությամբ*** նվիրված նյութ:

Նյութը համարվում էր կուսակցությանը/դաշինքին ամբողջությամբ նվիրված, եթե անգամ նրանում կար անդրադարձ մեկ այլ կուսակցության/դաշինքի, կամ էլ դիտարկման առարկա չհանդիսացող մեկ այլ թեմայի/թեմաների, բայց այդ անդրադարձը ***ածանցյալ բնույթ ուներ***: Ընդ որում, եթե նման նյութում կար անդրադարձ (ածանցյալ բնույթի) մեկ այլ կուսակցության/դաշինքի, ապա տվյալ կուսակցությունը/դաշինքը նույնպես նշվում էր համապատասխան սյունակում՝ կախված նրան անդրադարձի ձեւից (մասնակի կամ հիշատակում):

բ. Կուսակցությանը/դաշինքին ***մասնակի*** նվիրված նյութ:

Նյութը համարվում էր կուսակցությանը/դաշինքին մասնակի նվիրված, եթե նրանում ***հավասարապես*** կար անդրադարձ մեկ այլ կուսակցության/դաշինքի, կամ դիտարկման առարկա չհանդիսացող մեկ այլ թեմայի/թեմաների: Ընդսմին, եթե նման նյութում հավասարապես առկա էին անդրադարձներ երկու եւ ավելի կուսակցությունների/դաշինքների, ապա այդ կուսակցություններից/դաշինքներից յուրաքանչյուրը նշվում էր «մասնակի» սյունակում:

գ. Նյութեր, որոնցում ***հիշատակվում*** էր կուսակցությունը/դաշինքը:

Հիշատակում էին համարվում այն դեպքերը, երբ նյութում կուսակցությունը/դաշինքը պարզապես անվանվում էր, բայց նրա մասին լրացուցիչ տեղեկություն, բնութագրություն չէր տրվում:

Հիշատակում էր համարվում նաեւ հեռուստատեսային կադրում կուսակցության/դաշինքի, նրա առաջնորդների ***(ովքեր ընտրացուցակի առաջին երեք տեղերում են)*** ցանկացած ձեւով հայտնվելը: Եթե կադրում հայտնվելը հանդիսանում էր այն նյութի մի մասը, որում արդեն իսկ անդրադարձ կար (լրիվ կամ մասնակի) տվյալ կուսակցությանը/դաշինքին, ապա որպես լրացուցիչ հիշատակում այն չի արձանագրվել: Եթե կուսակցության (դաշինքի)/նրա առաջնորդների հայտնվելը տեղ է գտել նյութի այն հեռուստատեսային կադրում, որտեղ նրան ոչ մի անդրադարձ չի եղել, ապա այն դիտարկվել է որպես առանձին հիշատակում:

Որպես հիշատակում են արձանագրվել նաեւ այն նյութերը, որոնցում արծարծվել է արտասահմանյան այն կուսակցության գործունեությունը, որն ընդհանուր ծագում եւ պատմություն ունի դիտարկման առարկա հանդիսացած համանուն կուսակցության հետ, բայց միեւնույն ժամանակ ոչինչ չի ասվել հայաստանյան համանուն կուսակցության հետ արտասահմանյան այդ կուսակցության կապի մասին:

Հեռուստառադիոնյութում կուսակցությունների/դաշինքի ընտրացուցակում առաջին երեք տեղերը զբաղեցնող առաջնորդների ցանկացած ձեւով հայտնվելը դիտարկվել է որպես անդրադարձ տվյալ կուսակցությանը/դաշինքին՝ անկախ այն բանից, թե որպես ինչ են այդ անձինք հանդես եկել (անգամ եթե նրանք նյութում ներկայացվել են որպես իրենց ոչ կուսակցական պաշտոնական կամ մասնագիտական պարտականությունները իրականացնող): Եւ, հետեւաբար, նման անդրադարձը հետազոտվել է վերոթվարկյալ եւ ներքոթվարկյալ բոլոր կատեգորիաներով (անդրադարձի ձեւն ու բնույթը, եթերաժամանակը):

Կուսակցության/դաշինքի մյուս ներկայացուցիչների պարագայում անդրադարձը (դրա ձեւն ու բնույթը, եթերաժամանակը) արձանագրվել է միայն այն ժամանակ, երբ նրանց կուսակցական պատկանելությունը որեւէ կերպ ընդգծվել է նյութում:

Յուրաքանչյուր նյութում արձանագրվում էր կուսակցության/դաշինքի միայն մեկ անդրադարձ եւ նրա միայն մեկ ձեւ:

Այս կատեգորիաներում հաշվարկը կատարվում էր ***միավորներով***:

2. Կուսակցություններին/դաշինքներին անդրադարձների բնույթը հեռուստառադիոնյութերում

Մշտադիտարկողները պարզել եւ համապատասխան սյունակում արձանագրել են հեռուստառադիոնյութում կուսակցության/դաշինքի անդրադարձների բնույթը՝ ***դրական (+)***, ***բացասական (-)*** կամ ***չեզոք (0)***:

Նշանային (դրական, բացասական) անդրադարձներ ասելով հասկացվում էին հրապարակումներում առկա այն անդրադարձները, որոնք լսարանի մոտ կուսակցության/դաշինքի կամ նրա առաջնորդների/ներկայացուցիչների մասին միանշանակ դրական կամ բացասական ընդհանուր տպավորություն էին թողնում: Այնտեղ, ուր նման միանշանակություն չկար, անդրադարձն արձանագրվում էր իբրեւ չեզոք: Մշտադիտարկողի բոլոր կասկածները նույնպես մեկնաբանվում էին հօգուտ անդրադարձը չեզոք հաշվառելուն:

Բացի այդ, եթե նյութում հաղորդվում էր այն մասին, որ որեւէ անձ/կազմակերպություն հրապարակայնորեն հայտարարել է Երեւանի ավագանու ընտրություններում այս կամ այն կուսակցությանը(դաշինքին) սատարելու/չսատարելու մասին, ապա վերջինիս անդրադարձն արձանագրվում էր որպես համապատասխանաբար դրական/բացասական:

Յուրաքանչյուր նյութում արձանագրվում էր յուրաքանչյուր կուսակցության(դաշինքի)/նրա առաջնորդների/ներկայացուցիչների միայն մեկ բնորոշիչ նշան (+, - կամ 0):

Այս կատեգորիայում հաշվարկը կատարվում էր ***միավորներով***:

3. Հեռուստառադիոնյութերում կուսակցություններին/դաշինքներին ամբողջությամբ կամ մասնակի նվիրված եթերաժամանակը

Եթե նյութն ամբողջովին կամ մասնակի էր նվիրված կուսակցությանը/դաշինքին, ապա դիտարկողները պարզել եւ արձանագրել են այն եթերաժամանակը, որը տրամադրվել է կուսակցությանը/դաշինքին, նրա առաջնորդներին/ներկայացուցիչներին՝ իրենց հայացքները, կարծիքները արտահայտելու, ինչպես նաեւ այլ անձանց՝ նրանց մասին իրենց դատողություններն ու պատմությունները ներկայացնելու համար:

Կուսակցությանը/դաշինքին, նրա առաջնորդներին/ներկայացուցիչներին իրենց հայացքները, կարծիքները արտահայտելու կամ նրանց մասին այլոց կողմից դատողություններ անելու կամ պատմելու համար հատկացված եթերաժամանակի չափումն իրականացվում էր հետեւյալ սկզբունքով.

1) եթե նյութն ամբողջովին նվիրված էր այս կամ այն կուսակցությանը/դաշինքին, ապա դրա ողջ եթերաժամանակը մշտադիտարկողները վերագրել են տվյալ կուսակցությանը/դաշինքին,

2) եթե կուսակցությանը/դաշինքին նվիրվում էր նյութի մի մասը միայն, ապա մշտադիտարկողները տվյալ կուսակցությանը/դաշինքին են վերագրել եթերաժամանակի միայն այն մասը, որը նվիրված էր նրան,

3) եթե ամբողջովին կուսակցությանը/դաշինքին (անվանենք այն X) նվիրված նյութում բերվում էին մի այլ (X կուսակցությունից տարբեր) կուսակցության/դաշինքի (անվանենք այն Y) ասույթներ կամ՝ այլ անձանց դատողություններ, պատմություններ Y-ի մասին ***(առանց X-ի հետ համեմատության)***, ապա Y-ին է վերագրվել նյութի այդ մասի համապատասխան եթերաժամանակը,

4) եթե ամբողջովին X կուսակցությանը/դաշինքին նվիրված նյութում ներկայացվում էին նրա արտահայտությունները մի այլ՝ Y կուսակցության/դաշինքի մասին կամ՝ Y-ի արտահայտությունները X-ի մասին կամ՝ այլ անձանց դատողությունները, պատմությունները Y-ի մասին՝ ***X-ի համեմատությամբ***, ապա ***այդ նյութի եթերաժամանակի 50-ական տոկոսը*** մշտադիտարկողները վերագրել են ինչպես X-ին, այնպես էլ Y-ին:

Այս կատեգորիայում հաշվարկը կատարվել է ***վայրկյաններով***:

IV. «Հյուր ստուդիայում»/թոք-շոու/հարցազրույց ձեւաչափի զանազան ուղղվածության հաղորդումների մասնակիցների արձանագրումը

Հետազոտվող հեռուստառադիոալիքի երեկոյան փրայմ-թայմին ***(18.00-01.00)*** առանձին ցուցակով մշտադիտարկողները արձանագրել են «**Հյուր ստուդիայում»*/թոք-շոու/հարցազրույց*** ձեւաչափի տարբեր ուղղվածության հաղորդումների (այդ թվում, տվյալ ձեւաչափի առկայության պարագայում, լրատվական ծրագրերի) մասնակիցներին: Ցուցակում նշվել են հաղորդման անվանումը, հրավիրված մասնակիցների անունը (-ները)/պաշտոնը (-ները):

Եթե նման հաղորդման մասնակից եղել է ***ընտրացուցակի առաջին, երկրորդ եւ/կամ երրորդ համարը***, ապա այդ հաղորդումը գրանցվել է նրանց կուսակցությանը/դաշինքին՝ անկախ այն բանից, թե որպես ինչ են նրանք հրավիրվել:

Իսկ եթե հաղորդման մասնակից եղել է կուսակցության/դաշինքի մեկ այլ ներկայացուցիչ, կամ կուսակցության/դաշինքի նախընտրական շտաբի ներկայացուցիչը/վստահված անձը, եւ այդ կարգավիճակը հատուկ ընդգծվել է հաղորդման ժամանակ, ապա այդ հաղորդումը գրանցվել է տվյալ կուսակցության/դաշինքի հաշվին:

ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ՑՈՒՑԱԿՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿՎԱԾ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Մշտադիտարկման առարկա են դարձել Երեւանի ավագանու 2013թ. ընտրություններին մասնակցելու համար ՀՀ ԿԸՀ-ի գրանցած 6 կուսակցություններ եւ 1 կուսակցական դաշինք։

1.	«Առաքելություն» կուսակցություն. Մեսրոպ Առաքելյան, Մանուկ Սուքիասյան, Հրաչյա Սարգսյան
2.	«Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցություն. Վարդան Օսկանյան, Գուրգեն Արսենյան, Աբրահամ Մանուկյան
3.	«Բարեւ Երեւան» կուսակցությունների դաշինք. Արմեն Մարտիրոսյան, Անահիտ Բախշյան, Մեսրոպ Մովսեսյան
4.	«Հայ Ազգային Կոնգրես» կուսակցություն. Վահագն Խաչատուրյան, Զոյա Թադեւոսյան, Արման Մուսինյան
5.	Հայ Յեղափոխական Դաշնակցություն կուսակցություն. Արմեն Ռուստամյան, Աղվան Վարդանյան, Արսեն Համբարձումյան
6.	Հայաստանի Հանրապետական կուսակցություն. Տարոն Մարգարյան, Սմբատ Լպուտյան, Հովհաննես Թոքմաջյան
7.	«Օրինաց երկիր» կուսակցություն. Արմեն Երիցյան, Հովհաննես Շահինյան, Սոֆյա Արթենյան

ՀԵՏԱՁՈՏՎԱԾ ԼՐԱՏՎԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ ԵՎ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԵՌՈՒՍՏԱԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ԱԼԻՔ (Հ1) - 2001 թվականին հիմնադրված Հանրային հեռուստառադիոընկերության բաղկացուցիչ մասն է: Ղեկավար մարմինը՝ Հանրային հեռուստառադիոընկերության խորհուրդ: Հ1-ի օրական հեռարձակման տեւողությունն է՝ 24 ժամ: Հեռուստաալիքի հաղորդումները արբանյակային կապով մատչելի են նաեւ արտերկրում:

«ԱՐՄՆՅՈՒԶ» - մասնավոր հեռուստաընկերություն: Հիմնադրվել է 2003 թվականին: Օրական հեռարձակման տեւողությունն է՝ 24 ժամ: Վերահեռարձակում է նաեւ «Եվրոնյուզ» միջազգային լրատվական ալիքի հաղորդումները:

«ԵՐԿԻՐ ՄԵԴԻԱ» - մասնավոր հեռուստաընկերություն: Հիմնադրվել է 2004 թվականին: Օրական հեռարձակման տեւողությունն է՝ 24 ժամ: Հեռուստաալիքի հաղորդումները արբանյակային կապով մատչելի են նաեւ արտերկրում:

«ԿԵՆՏՐՈՆ» - մասնավոր հեռուստաընկերություն: Հիմնադրվել է 2004 թվականին: Օրական հեռարձակման տեւողությունն է՝ 24 ժամ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԵՌՈՒՍՏԱԱԼԻՔ (Հ2) - մասնավոր հեռուստաընկերություն: Հիմնադրվել է 1998 թվականին: Օրական հեռարձակման տեւողությունն է՝ 18 ժամ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՌԱԴԻՈ - 2001 թվականին ստեղծված Հանրային հեռուստառադիոընկերության բաղկացուցիչ մասն է: Ղեկավար մարմինը՝ Հանրային հեռուստառադիոընկերության խորհուրդ: Օրական հեռարձակման տեւողությունն է՝ 24 ժամ: Ռադիոալիքի հաղորդումները արբանյակային կապով մատչելի են նաեւ արտերկրում:

«ԱՐՄՌԱԴԻՈ FM 107» - մասնավոր ռադիոընկերություն: Հիմնադրվել է 2002 թվականին: Օրական հեռարձակման տեւողությունն է՝ 24 ժամ:

ԱՂՅՈՒՍԱԿՆԵՐ

2013Թ. ԱՊՐԻԼԻ **7-24**

2013թ. ապրիլի **7-24**

Հետազոտված 7 հեռարձակվող ԶԼՄ-ներում կուսակցություններին/դաշինքին անդրադարձների քանակը, ձեւը եւ բնույթը (դրական, բացասական, չեզոք), կուսակցություններին/դաշինքին հատկացված եթերաժամանակը.

Հայաստանի հանրային հեռուստատեսության առաջին ալիք (Հ1), «Արմնյուզ», «Երկիր Մեդիա», «Կենտրոն», Հայկական երկրորդ հեռուստաալիք (Հ2), Հայաստանի հանրային ռադիո, «Արմռադիո FM 107»

	Կուսակցություն/դաշինք	Կուսակցության/դաշինքին անդրադարձների քանակը (միավոր)	Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների ձեւը (միավոր)			Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների բնույթը (միավոր)			Կուսակցությանը/դաշինքին ամբողջությամբ կամ մասնակի նվիրված նյութերի եթերաժամանակը (վրկ)
			Կուսակցությանը/դաշինքին ամբողջությամբ նվիրված նյութերը	Կուսակցությանը/դաշինքին մասնակի նվիրված նյութերը	Կուսակցության/դաշինքի հիշատակումները	+	-	0	
1.	«Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցություն. Վարդան Օսկանյան, Գուրգեն Արսենյան, Աբրահամ Մանուկյան	588	279	286	23	20	5	563	65621.3
2.	«Բարեւ Երեւան» կուսակցությունների դաշինք*. Արմեն Մարտիրոսյան, Անահիտ Բախշյան, Մեսրոպ Մովսեսյան	396	230	151	15	3	0	393	55579.9
3.	Հայաստանի Հանրապետական կուսակցություն. Տարոն Մարգարյան, Սմբատ Լպուտյան, Հովհաննես Թոքմաջյան	725	270	433	22	20	42	663	55016.9
4.	Հայ Յեղափոխական Դաշնակցություն կուսակցություն. Արմեն Ռուստամյան, Աղվան Վարդանյան, Արսեն Համբարձումյան	505	217	238	50	4	0	501	43742.8
5.	«Օրինաց երկիր» կուսակցություն. Արմեն Երիցյան, Հովհաննես Շահինյան, Սոֆյա Արթենյան	332	178	145	9	6	7	319	43706.4
6.	«Հայ Ազգային Կոնգրես» կուսակցություն. Վահագն Խաչատուրյան, Զոյա Թադեւոսյան, Արման Մուսինյան	361	199	155	7	2	12	347	39967.7
7.	«Առաքելություն» կուսակցություն. Մեսրոպ Առաքելյան, Մանուկ Սուքիասյան, Հրաչյա Սարգսյան	112	79	32	1	0	0	112	12195
	Ընդամենը	**3019**	**1452**	**1440**	**127**	**55**	**66**	**2898**	**315830**

*	«Ժառանգություն» կուսակցություն	245	134	111	0	0	1	244	21807

2013թ. ապրիլի **7-24**

Կուսակցություններին/դաշինքին անդրադարձների քանակը, ձեւը եւ բնույթը (դրական, բացասական, չեզոք), կուսակցություններին/դաշինքին հատկացված եթերաժամանակը.

Հայաստանի հանրային հեռուստատեսության առաջին ալիք (Հ1)

	Կուսակցություն/դաշինք	Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների քանակը (միավոր)	Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների ձեւը (միավոր)			Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների բնույթը (միավոր)			Կուսակցությանը/դաշինքին ամբողջությամբ կամ մասնակի նվիրված նյութերի եթերաժամանակը (վրկ)
			Կուսակցությանը/դաշինքին ամբողջությամբ նվիրված նյութերը	Կուսակցությանը/դաշինքին մասնակի նվիրված նյութերը	Կուսակցության/դաշինքի հիշատակումները	+	-	0	
1.	Հայաստանի Հանրապետական կուսակցություն. Տարոն Մարգարյան, Սմբատ Լպուտյան, Հովհաննես Թոքմաջյան	45	20	21	4	1	1	43	5543
2.	«Օրինաց երկիր» կուսակցություն. Արմեն Երիցյան, Հովհաննես Շահինյան, Սոֆյա Արթենյան	28	16	10	2	0	1	27	4916.5
3.	«Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցություն. Վարդան Օսկանյան, Գուրգեն Արսենյան, Աբրահամ Մանուկյան	38	16	18	4	0	0	38	4843
4.	Հայ Յեղափոխական Դաշնակցություն կուսակցություն. Արմեն Ռուստամյան, Աղվան Վարդանյան, Արսեն Համբարձումյան	30	12	13	5	0	0	30	3616.5
5.	«Բարեւ Երեւան» կուսակցությունների դաշինք*. Արմեն Մարտիրոսյան, Անահիտ Բախշյան, Մեսրոպ Մովսեսյան	27	13	13	1	0	0	27	3460.5
6.	«Հայ Ազգային Կոնգրես» կուսակցություն. Վահագն Խաչատուրյան, Զոյա Թադեւոսյան, Արման Մուսինյան	26	12	13	1	0	1	25	2489.5
7.	«Առաքելություն» կուսակցություն. Մեսրոպ Առաքելյան, Մանուկ Սուքիասյան, Հրաչյա Սարգսյան	9	3	5	1	0	0	9	349
	Ընդամենը	**203**	**92**	**93**	**18**	**1**	**3**	**199**	**25218**

*	«Ժառանգություն» կուսակցություն	7	4	3	0	0	0	7	603

2013թ. ապրիլի **7-24**

Կուսակցություններին/դաշինքին անդրադարձների քանակը, ձեւը եւ բնույթը (դրական, բացասական, չեզոք), կուսակցություններին/դաշինքին հատկացված եթերաժամանակը.

«Արմնյուզ» հեռուստաալիք

	Կուսակցություն/դաշինք	Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների քանակը (միավոր)	Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների ձեւը (միավոր)			Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների բնույթը (միավոր)			Կուսակցությանը/դաշինքին ամբողջությամբ կամ մասնակի նվիրված նյութերի եթերաժամանակը (վրկ)
			Կուսակցությանը/դաշինքին ամբողջությամբ նվիրված նյութերը	Կուսակցությանը/դաշինքին մասնակի նվիրված նյութերը	Կուսակցության/դաշինքի հիշատակումները	+	-	0	
1.	«Բարեւ Երեւան» կուսակցությունների դաշինք*. Արմեն Մարտիրոսյան, Անահիտ Բախշյան, Մեսրոպ Մովսեսյան	105	64	33	8	0	0	105	15611.7
2.	Հայաստանի Հանրապետական կուսակցություն. Տարոն Մարգարյան, Սմբատ Լպուտյան, Հովհաննես Թոքմաջյան	163	78	79	6	6	7	150	10871.7
3.	«Օրինաց երկիր» կուսակցություն. Արմեն Երիցյան, Հովհաննես Շահինյան, Սոֆյա Արթենյան	68	36	27	5	0	0	68	7757.8
4.	Հայ Յեղափոխական Դաշնակցություն կուսակցություն. Արմեն Ռուստամյան, Աղվան Վարդանյան, Արսեն Համբարձումյան	96	38	46	12	0	0	96	7160.2
5.	«Հայ Ազգային Կոնգրես» կուսակցություն. Վահագն Խաչատուրյան, Զոյա Թադեւոսյան, Արման Մուսինյան	79	52	26	1	0	0	79	6256.9
6.	«Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցություն. Վարդան Օսկանյան, Գուրգեն Արսենյան, Աբրահամ Մանուկյան	110	52	53	5	0	1	109	6168.7
7.	«Առաքելություն» կուսակցություն. Մեսրոպ Առաքելյան, Մանուկ Սուքիասյան, Հրաչյա Սարգսյան	19	14	5	0	0	0	19	1885
	Ընդամենը	**640**	**334**	**269**	**37**	**6**	**8**	**626**	**55712**

*	«Ժառանգություն» կուսակցություն	56	36	20	0	0	0	56	3319

2013թ. ապրիլի 7-24

Կուսակցություններին/դաշինքին անդրադարձների քանակը, ձեւը եւ բնույթը (դրական, բացասական, չեզոք), կուսակցություններին/դաշինքին հատկացված եթերաժամանակը.

«Երկիր Մեդիա» հեռուստաալիք

	Կուսակցություն/դաշինք	Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների քանակը (միավոր)	Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների ձեւը (միավոր)			Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների բնույթը (միավոր)			Կուսակցությանը/դաշինքին ամբողջությամբ կամ մասնակի նվիրված նյութերի եթերաժամանակը (վրկ)
			Կուսակցությանը/դաշինքին ամբողջությամբ նվիրված նյութերը	Կուսակցությանը/դաշինքին մասնակի նվիրված նյութերը	Կուսակցության/դաշինքի հիշատակումները	+	-	0	
1.	Հայ Յեղափոխական Դաշնակցություն կուսակցություն. Արմեն Ռուստամյան, Աղվան Վարդանյան, Արսեն Համբարձումյան	123	63	38	22	3	0	120	11729
2.	Հայաստանի Հանրապետական կուսակցություն. Տարոն Մարգարյան, Սմբատ Լպուտյան, Հովհաննես Թոքմաջյան	95	40	55	0	0	6	89	10177.5
3.	«Հայ Ազգային Կոնգրես» կուսակցություն. Վահագն Խաչատուրյան, Զոյա Թադեւոսյան, Արման Մուսինյան	38	23	15	0	0	3	35	9464.5
4.	«Օրինաց երկիր» կուսակցություն. Արմեն Երիցյան, Հովհաննես Շահինյան, Սոֆյա Արթենյան	44	24	20	0	0	0	44	9039
5.	«Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցություն. Վարդան Օսկանյան, Գուրգեն Արսենյան, Աբրահամ Մանուկյան	67	33	29	5	4	0	63	8900.5
6.	«Բարեւ Երեւան» կուսակցությունների դաշինք*. Արմեն Մարտիրոսյան, Անահիտ Բախշյան, Մեսրոպ Մովսեսյան	35	19	11	5	0	0	35	5700.5
7.	«Առաքելություն» կուսակցություն. Մեսրոպ Առաքելյան, Մանուկ Սուքիասյան, Հրաչյա Սարգսյան	9	9	0	0	0	0	9	1730
	Ընդամենը	**411**	**211**	**168**	**32**	**7**	**9**	**395**	**56741**

*	«Ժառանգություն» կուսակցություն	27	14	13	0	0	1	26	4745

2013թ. ապրիլի **7-24**

Կուսակցություններին/դաշինքին անդրադարձների քանակը, ձեւը եւ բնույթը (դրական, բացասական, չեզոք), կուսակցություններին/դաշինքին հատկացված եթերաժամանակը.

«Կենտրոն» հեռուստաալիք

	Կուսակցություն/դաշինք	Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների քանակը (միավոր)	Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների ձեւը (միավոր)			Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների բնույթը (միավոր)			Կուսակցությանը/դաշինքին ամբողջությամբ կամ մասնակի նվիրված նյութերի եթերաժամանակը (վրկ)
			Կուսակցությանը/դաշինքին ամբողջությամբ նվիրված նյութերը	Կուսակցությանը/դաշինքին մասնակի նվիրված նյութերը	Կուսակցության/դաշինքի հիշատակումները	+	-	0	
1.	«Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցություն. Վարդան Օսկանյան, Գուրգեն Արսենյան, Աբրահամ Մանուկյան	111	73	33	5	8	0	103	24788.8
2.	«Օրինաց երկիր» կուսակցություն. Արմեն Երիցյան, Հովհաննես Շահինյան, Սոֆյա Արթենյան	57	35	21	1	0	3	54	10874.3
3.	Հայ Յեղափոխական Դաշնակցություն կուսակցություն. Արմեն Ռուստամյան, Աղվան Վարդանյան, Արսեն Համբարձումյան	90	40	43	7	1	0	89	10799.3
4.	«Բարեւ Երեւան» կուսակցությունների դաշինք*. Արմեն Մարտիրոսյան, Անահիտ Բախշյան, Մեսրոպ Մովսեսյան	54	33	20	1	0	0	54	10702.3
5.	«Հայ Ազգային Կոնգրես» կուսակցություն. Վահագն Խաչատուրյան, Զոյա Թադեւոսյան, Արման Մուսինյան	58	37	16	5	0	3	55	8709
6.	Հայաստանի Հանրապետական կուսակցություն. Տարոն Մարգարյան, Սմբատ Լպուտյան, Հովհաննես Թոքմաջյան	121	34	81	6	0	15	106	7262.3
7.	«Առաքելություն» կուսակցություն. Մեսրոպ Առաքելյան, Մանուկ Սուքիասյան, Հրաչյա Սարգսյան	20	16	4	0	0	0	20	1862
	Ընդամենը	**511**	**268**	**218**	**25**	**9**	**21**	**481**	**74998**

*	«Ժառանգություն» կուսակցություն	26	16	10	0	0	0	26	2006

2013թ. ապրիլի **7-24**

Կուսակցություններին/դաշինքին անդրադարձների քանակը, ձեւը եւ բնույթը (դրական, բացասական, չեզոք), կուսակցություններին/դաշինքին հատկացված եթերաժամանակը.

Հայկական երկրորդ հեռուստաալիք (Հ2)

	Կուսակցություն/դաշինք	Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների քանակը (միավոր)	Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների ձեւը (միավոր)			Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների բնույթը (միավոր)			Կուսակցությանը/դաշինքին ամբողջությամբ կամ մասնակի նվիրված նյութերի եթերաժամանակը (վրկ)
			Կուսակցությանը/դաշինքին ամբողջությամբ նվիրված նյութերը	Կուսակցությանը/դաշինքին մասնակի նվիրված նյութերը	Կուսակցության/դաշինքի հիշատակումները	+	-	0	
1.	«Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցություն. Վարդան Օսկանյան, Գուրգեն Արսենյան, Աբրահամ Մանուկյան	57	35	18	4	8	0	49	9318
2.	Հայաստանի Հանրապետական կուսակցություն. Տարոն Մարգարյան, Սմբատ Լպուտյան, Հովհաննես Թոքմաջյան	63	37	26	0	10	7	46	7950.5
3.	«Բարեւ Երեւան» կուսակցությունների դաշինք*. Արմեն Մարտիրոսյան, Անահիտ Բախշյան, Մեսրոպ Մովսեսյան	31	28	3	0	0	0	31	6969.5
4.	«Օրինաց երկիր» կուսակցություն. Արմեն Երիցյան, Հովհաննես Շահինյան, Սոֆյա Արթենյան	48	36	12	0	6	1	41	6158.5
5.	Հայ Յեղափոխական Դաշնակցություն կուսակցություն. Արմեն Ռուստամյան, Աղվան Վարդանյան, Արսեն Համբարձումյան	43	24	17	2	0	0	43	4861
6.	«Հայ Ազգային Կոնգրես» կուսակցություն. Վահագն Խաչատուրյան, Զոյա Թադեւոսյան, Արման Մուսինյան	32	19	13	0	2	1	29	4454.5
7.	«Առաքելություն» կուսակցություն. Մեսրոպ Առաքելյան, Մանուկ Սուքիասյան, Հրաչյա Սարգսյան	20	18	2	0	0	0	20	3738
	Ընդամենը	**294**	**197**	**91**	**6**	**26**	**9**	**259**	**43450**

*	«Ժառանգություն» կուսակցություն	16	6	10	0	0	0	16	1529

2013թ. ապրիլի **7-24**

Կուսակցություններին/դաշինքին անդրադարձների քանակը, ձեւը եւ բնույթը (դրական, բացասական, չեզոք), կուսակցություններին/դաշինքին հատկացված եթերաժամանակը.

Հայաստանի հանրային ռադիո

	Կուսակցություն/դաշինք	Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների քանակը (միավոր)	Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների ձեւը (միավոր)			Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների բնույթը (միավոր)			Կուսակցությանը/դաշինքին ամբողջությամբ կամ մասնակի նվիրված նյութերի եթերաժամանակը (վրկ)
			Կուսակցությանը/դաշինքին ամբողջությամբ նվիրված նյութերը	Կուսակցությանը/դաշինքին մասնակի նվիրված նյութերը	Կուսակցության/դաշինքի հիշատակումները	+	-	0	
1.	Հայաստանի Հանրապետական կուսակցություն. Տարոն Մարգարյան, Սմբատ Լպուտյան, Հովհաննես Թոքմաջյան	118	27	91	0	3	2	113	6762
2.	«Բարեւ Երեւան» կուսակցությունների դաշինք*. Արմեն Մարտիրոսյան, Անահիտ Բախշյան, Մեսրոպ Մովսեսյան	48	25	23	0	0	0	48	3948.5
3.	«Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցություն. Վարդան Օսկանյան, Գուրգեն Արսենյան, Աբրահամ Մանուկյան	86	24	62	0	0	0	86	3671.5
4.	Հայ Յեղափոխական Դաշնակցություն կուսակցություն. Արմեն Ռուստամյան, Աղվան Վարդանյան, Արսեն Համբարձումյան	58	20	36	2	0	0	58	2621.5
5.	«Հայ Ազգային Կոնգրես» կուսակցություն. Վահագն Խաչատուրյան, Զոյա Թադեւոսյան, Արման Մուսինյան	40	18	22	0	0	4	36	2181.5
6.	«Առաքելություն» կուսակցություն. Մեսրոպ Առաքելյան, Մանուկ Սուքիասյան, Հրաչյա Սարգսյան	18	15	3	0	0	0	18	1989
7.	«Օրինաց երկիր» կուսակցություն. Արմեն Երիցյան, Հովհաննես Շահինյան, Սոֆյա Արթենյան	34	12	21	1	0	0	34	1724
	Ընդամենը	**402**	**141**	**258**	**3**	**3**	**6**	**393**	**22898**

*	«Ժառանգություն» կուսակցություն	70	24	46	0	0	0	70	6144

2013թ. ապրիլի **7-24**

Կուսակցություններին/դաշինքին անդրադարձների քանակը, ձեւը եւ բնույթը (դրական, բացասական, չեզոք), կուսակցություններին/դաշինքին հատկացված եթերաժամանակը.

«Արմոռադիո FM 107»

	Կուսակցություն/դաշինք	Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների քանակը (միավոր)	Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների ձեւը (միավոր)			Կուսակցությանը/դաշինքին անդրադարձների բնույթը (միավոր)			Կուսակցությանը/դաշինքին ամբողջությամբ կամ մասնակի նվիրված նյութերի եթերաժամանակը (վրկ)
			Կուսակցությանը/դաշինքին ամբողջությամբ նվիրված նյութերը	Կուսակցությանը/դաշինքին մասնակի նվիրված նյութերը	Կուսակցության/դաշինքի հիշատակումները	+	-	0	
1.	«Բարեւ Երեւան» կուսակցությունների դաշինք*. Արմեն Մարտիրոսյան, Անահիտ Բախշյան, Մեսրոպ Մովսեսյան	96	48	48	0	3	0	93	9186.9
2.	«Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցություն. Վարդան Օսկանյան, Գուրգեն Արսենյան, Աբրահամ Մանուկյան	119	46	73	0	0	4	115	7930.8
3.	Հայաստանի Հանրապետական կուսակցություն. Տարոն Մարգարյան, Սմբատ Լպուտյան, Հովհաննես Թոքմաջյան	120	34	80	6	0	4	116	6449.9
4.	«Հայ Ազգային Կոնգրես» կուսակցություն. Վահագն Խաչատուրյան, Ջոյա Թադեւոսյան, Արման Մուսինյան	88	38	50	0	0	0	88	6411.8
5.	«Օրինաց երկիր» կուսակցություն. Արմեն Երիցյան, Հովհաննես Շահինյան, Սոֆյա Արթենյան	53	19	34	0	0	2	51	3236.3
6.	Հայ Յեղափոխական Դաշնակցություն կուսակցություն. Արմեն Ռուստամյան, Աղվան Վարդանյան, Արսեն Համբարձումյան	65	20	45	0	0	0	65	2955.3
7.	«Առաքելություն» կուսակցություն. Մեսրոպ Առաքելյան, Մանուկ Սուքիասյան, Հրաչյա Սարգսյան	17	4	13	0	0	0	17	642
	Ընդամենը	**558**	**209**	**343**	**6**	**3**	**10**	**545**	**36813**

*	«Ժառանգություն» կուսակցություն	43	34	9	0	0	0	43	3461